

[O. Andersen.]

holdene er jo saaledes for Arbejdernes Vedkommende, at de jo ikke er i Stand til at standse Tilgangen til deres Erhverv, medens Forholdene efterhaanden har udviklet sig saaledes, at indenfor de saakaldte liberale Erhverv søger man at hemme Tilgangen, og Samfundet giver i Virkeligheden de paagældende Udøvere af disse Erhverv Ret i denne Begrænsning af Tilgangen. Ja, Befolkningen finder sig endogsaa i nogen Grad i, at de liberale Erhverv gennem deres Fagforeninger fastsætter de Lønninger og andre Vilkaar, hvorunder de vil yde deres Arbejde. Det gælder i høj Grad Læger, det gælder Sagførere, det gælder Ingeniører, det gælder Arkitekter og mange andre liberale Fag, og det gælder alle dem, der har faaet Foden indenfor et af disse Erhverv. Alle dem mener Samfundet til en vis Grad at have en Pligt overfor, medens de, der havner i Arbejdererhvervene, maa skøtte sig selv, eventuelt gaa til Grunde. Det er i Virkeligheden den Moral, der for Tiden prædikes i det civiliserede Samfund. Og dog er det saaledes, at intet andet dansk Erhverv slider sine Folk saa hurtigt op som Industrien og adskillige Haandværkerfag. Den Specialisering, der finder Sted, i Forbindelse med det indenfor disse Erhverv alt beherskende Akkordsystem fører med sig, at Arbejderen kun har en meget kort Periode, hvor han tør regne med, at der er Efterspørgsel efter hans Arbejdskraft. I den meget unge Alder, naar han lige er blevet Svend, og nogle Aar derefter vil Mesteren ikke have ham, for saa har han endnu ikke tilstrækkelig Rutine, og naar Arbejderen blot er oppe i 50 Aars Alderen, vil han uden at være udslidt hurtigt blive betragtet som en mindre brugelig Arbejdskraft, der under det frie Forhold, hvori Arbejdsgiveren staar til sine Arbejdere, ofte spændes ud. For Arbejderen er en saadan Atskedigelse i 50 Aars Alderen ikke saa sjældent en Katastrofe under de nu herskende Forhold, fordi han allerede i den Alder, hvis han bliver spændt ud fra sin vante Arbejdsplads, vanskeligt vil kunne finde Indpas paa nogen anden Arbejdsplads. Men hele denne Situation for Arbejderne synes aldeles ikke at interessere den Del af Samfundet, der ikke føler med Arbejderne.

Tværtimod, fra den Side sættes alt ind paa at bekriige Arbejderne, og denne Krigslyst er for mig den eneste Forklaring paa, at Arbejderlønningerne nu er ved at være den Akse, hvorom hele den økonomiske Situation drejer sig. Allerede ved den i Foraaret i Arbejdsgiverforeningen afholdte

Generalforsamling udtalte Foreningens Formand, Bogtrykker Långkjær, da han var inde paa Overenskomstforhandlingerne hos Forligsmanden, at de opnaaede Resultater, der var fremkommet ved Forligsmandens Forslag, ikke kunde faa nogen gennemgribende Betydning for Produktionsomkostningerne, og at derfor Mæglingforslaget peger fremad mod nye Stridigheder i 1932. Det var det, Arbejdsgiverforeningens Formand sagde kort efter Forhandlingernes Afslutning og Overenskomsternes Vedtagelse sidste Foraar, og senere har jo mange reaktionære Politikere, mange store Landmænd gentaget den Tanke, at Frelsen for vort Land ligger i mindre Arbejderlønninger. Disse Udtalelser har givet mig Anledning til at komme lidt nærmere ind paa hele dette Spørgsmaal om Arbejderlønninger, og hvorledes Arbejderne, taget under eet, er stillet i Forhold til de Lønninger, de faar udbetalt. Det er jo som Regel saaledes herhjemme — det er maaske ogsaa saadan ude i den store Verden, men det er i hvert Fald som Regel saaledes herhjemme —, at naar en Ikke-Arbejder skal opgøre en Arbejders Indtægt, benytter han den Regel, at han tager en Dagløn og ganger den med ca. 300, og det Tal, han derved kommer til, betragter han som og fortæller Samtiden, at det er i Virkeligheden den Løn, som Arbejderne indenfor det paagældende Fag har. Men det er jo en fuldstændig gal Maade at opgøre en Mands Indtægt paa; selvfølgelig maa man indenfor Arbejdererhvervene benytte den samme Fremgangsmaade som indenfor andre Erhverv, at det er Beskæftigelsesmulighederne, der skal lægges til Grund for Beregningen af de Indtægter, der kan opnaas, og ikke den enkelte Arbejders Konjunkturindtægt.

Imidlertid har vi jo hidtil savnet Materiale til rigtigt at kunne bedømme de forskellige Fags Indtægtsmuligheder. Dette Savn er dog blevet afhjulpet gennem den Oversigt, der nu udarbejdes gennem Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen til Brug ved Tildeling af Statstilskud til Arbejdsløshedskasserne. Oversigten, der blev offentliggjort for et halv Aars Tid siden, omfatter de tre Finansaar 1927—28, 1928—29, og 1929—30, i hvilke Medlemstallet i Arbejdsløshedskasserne udgjorde henholdsvis 272 000, 274 000 og 288 000. Denne Oversigt, som jeg her gerne vil komme lidt nærmere ind paa, er baseret paa at udfinde Gennemsnitsindtægten indenfor hvert enkelt Fag, idet man har undersøgt for det første, hvor mange Medlemmer der er indenfor det enkelte Fag, for det andet, hvor meget der er udbetalt i Arbejdsløn indenfor det paa-